

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 300/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Martin Chlapík s. r. o., Sládkovičova 13, Žilina, IČO 47 253 339, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ing. Martin Chlapík, LL.M., proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1 T 29/2020 z 10. novembra 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tost 4/2022 z 30. marca 2022 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. mája 2022 a doplnenou 7. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 a čl. 50 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu (ďalej len „špecializovaný súd“) č. k. PK-1 T 29/2020 z 10. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie špecializovaného súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 3 Tost 4/2022 z 30. marca 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľ sa domáha zrušenia napadnutých uznesení. Sťažovateľ tiež žiada, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu prepustiť ho bezodkladne z väzby na slobodu. Domáha sa tiež náhrady trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ v trestnej veci vedenej špecializovaným súdom pod sp. zn. PK-1 T/29/2020 podal žiadosti z 26. septembra 2021

a zo 16. októbra 2021 o opravu zápisníc z hlavných pojednávani z dôvodu, že „v zápisniciach sú uvedené skutočnosti, ktoré reálne na hlavnom pojednávani neodzneli a boli tak dodatočne do zápisníc doplnené alebo pozmenené.“.

3. Špecializovaný súd napadnutým uznesením z 10. novembra 2021 žiadosti sťažovateľa o opravu a doplnenie zápisníc z hlavných pojednávani zamietol. Proti uzneseniu špecializovaného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením z 30. marca 2022 tak, že sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutými uzneseniami špecializovaného súdu a najvyššieho súdu.

5. Špecializovaný súd v napadnutom uznesení uviedol, že právo namietať protokoláciu predsedu senátu počas hlavného pojednávania je priame a bezprostredné, je teda možné ho uplatniť výlučne na danom hlavnom pojednávani, a nie až s odstupom času po uplynutí niekoľkých mesiacov. Sťažovateľ uvádza, že jeho žiadosti boli zamietnuté aj z dôvodu, že počas vykonávania hlavných pojednávani predseda senátu rozhodol, že zápisnica bude podľa § 58 ods. 3 a 4 Trestného poriadku vyhotovovaná diktovaním predsedu senátu, keď sa zaznamenáva len podstatný obsah priebehu hlavného pojednávania.

6. Sťažovateľ nezrovnalosti v zápisniciach zistil, až keď mu boli písomné zápisnice z hlavných pojednávani doručené, a to často až s odstupom niekoľkých mesiacov po vykonaní hlavného pojednávania. Písomné zápisnice porovnal s vyhotoveným zvukovým záznamom a tak zistil, že v zápisniciach sú písomne uvedené veci, ktoré na pojednávaniach ani neodzneli. Sťažovateľ zdôraznil, že nerozumie dostatočne slovenskému jazyku a hoci mu tlmočník prekladal priebeh hlavného pojednávania, to, čo diktovala sudkyňa (predsedníčka senátu) zapisovateľke, t. j. podstatný obsah prednesu na hlavnom pojednávani, mu už prekladané nebolo. Uvedenú skutočnosť teda nemohol priamo namietať na hlavnom pojednávani.

7. Sťažovateľ osobitne namieta, že na hlavných pojednávaniach, ako to zo zvukových záznamov vyplýva, neodzneli uznesenia a opatrenia, ktorými sa má riadiť proces a vedenie pojednávania, napriek tomu sú v písomných zápisniciach uvedené. Keďže tieto skutočnosti na hlavnom pojednávani neodzneli, nemohol ich namietať priamo na príslušnom hlavnom pojednávani. Sťažovateľ podrobne vymedzuje, v ktorých zápisniciach, z ktorých konkrétnych hlavných pojednávani a aké konkrétne skutočnosti namietať.

8. Najvyšší súd sa s právnymi závermi špecializovaného súdu stotožnil, uviedol, že sťažovateľ námietku proti obsahu zápisníc nepodal bezodkladne, preto ich považoval za neopodstatnené.

9. Sťažovateľ nesúhlasí s právnym záverom najvyššieho súdu, podľa ktorého zvukový záznam vyhotovovaný z hlavného pojednávania obligatorne podľa § 61a Trestného poriadku nie je iným vhodným záznamovým zariadením podľa § 58 ods. 3 Trestného poriadku, preto tento obligatórny zvukový záznam z hlavného pojednávania nemôže slúžiť ako dôkaz na kontrolu priebehu úkonu (hlavného pojednávania), ale slúži len na účel kontroly priebehu hlavného pojednávania z pohľadu

kontrolnej činnosti orgánov správy súdu. Uvedený právny záver považuje za absurdný, keďže zvukový záznam sa zakladá do spisu s tým, že sa môže stranám vyhotoviť jeho kópia, zreteľne teda neslúži len na kontrolné účely orgánov správy súdu.

10. K argumentácii najvyššieho súdu, že mal možnosť pri úkone, resp. bezprostredne po jeho skončení požadovať konfrontáciu zápisnice s jeho obsahom a žiadať kópiu zápisníc, a to aj prostredníctvom svojho obhajcu, sťažovateľ uvádza, že po vykonaní hlavného pojednávania mu nikdy nebola predložená zápisnica na kontrolu a odsúhlasenie jej obsahu. Sťažovateľ uvádza, že zápisnice z hlavného pojednávania dostal v slovenskom jazyku, preto žiadal o ich preklad do maďarského jazyka. Rovnako žiadal o preklad prepisu zvukového záznamu z hlavného pojednávania a tiež súdneho spisu od podania obžaloby, aby mohol realizovať svoje právo na obhajobu. Špecializovaný súd bez rozhodnutia sťažovateľovi oznámil, že jeho žiadosti nevyhovie, pričom najvyšší súd sa s týmto postupom stotožnil.

11. Sťažovateľ poukazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, podľa ktorého namieta procesný postup súdu prvého stupňa, „*ktorý vzhľadom na aktuálny stav tohto trestného konania (odvolacie konanie) je preskúmateľný v rámci odvolacieho konania. Moje právo na spravodlivý proces tak zostáva aj aktuálne plne zachované.*“. Sťažovateľ sa s touto argumentáciou nestotožňuje, poukazuje pritom na záver konajúcich súdov, podľa ktorého prepis zvukového záznamu hlavného pojednávania nie je dôkazom o jeho priebehu, je teda zrejmé, že odvolací súd sa v rámci odvolacieho konania týmito námietkami nebude zaoberať. Z tohto hľadiska sa sťažovateľ domnieva, že ochranu jeho práva na spravodlivý proces môže poskytnúť len ústavný súd.

12. Sťažovateľ tiež namieta nedôvodné prietahy v konaní, keď 26. septembra 2021 podal prvú žiadosť o opravu a doplnenie zápisníc, pričom rozhodnutie najvyššieho súdu mu bolo doručené 29. apríla 2022, teda po 7 mesiacoch. Obdobne 10. februára 2022 žiadal o fotokópiu súdneho spisu, špecializovaný súd žiadosti nevyhoviel a vyzýval sťažovateľa na odôvodnenie podaného odvolania proti rozsudku špecializovaného súdu z 23. novembra 2021. Najvyšší súd po predložení veci spis vrátil špecializovanému súdu s tým, že vec je predčasne predložená, a prikázal súdu prvého stupňa, aby sťažovateľovi vyhotovil kópiu súdneho spisu od podania obžaloby. Kópia spisu tak bola sťažovateľovi doručená až 6. mája 2022, t. j. po 3 mesiacoch od žiadosti.

13. Sťažovateľ spochybňuje aj to, že bol stíhaný podľa § 144 ods. 3 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov z dôvodu, že mal údajne spáchať trestné činy v nebezpečnom zoskupení, pričom on konal preukázateľne pod hrozbou násillia z obavy zo svojej smrti a smrti svojej rodiny. Tieto skutočnosti špecializovaný súd nezohľadnil, preto došlo k nadkvalifikácii skutku a obligatórnemu uloženiu trestu odňatia slobody na doživotie. Sťažovateľ tiež namieta, že v žiadnom štádiu konania nebol poučený podľa § 34 ods. 5 Trestného poriadku.

14. Vzhľadom na prebiehajúce odvolacie konanie sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prejednal jeho ústavnú sťažnosť prednostne a urýchlene, keďže jeho rozhodnutie môže mať vplyv na uvedené odvolacie konanie.

15. V doplnení ústavnej sťažnosti sťažovateľ predložil zápisnice o trestnom oznámení, v ktorom on ako oznamovateľ podal trestné oznámenie na sudkyňu špecializovaného súdu [REDACTED]

okrem iných aj z dôvodov, ktoré uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti (spôsob protokolácie na hlavnom pojednávaní, vedenie trestného konania a pod.).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru napadnutými uzneseniami, ktorými konajúce súdy nevyhoveli žiadosti sťažovateľa o opravu zápisníc z hlavného pojednávania. Sťažovateľ tiež namieta prietahy pri vybavení jeho žiadostí o opravu zápisníc, resp. žiadosti o vyhotovenie kópie spisu a taktiež namieta právnu kvalifikáciu skutku, resp. nerealizovanie poučovacej povinnosti špecializovaným súdom.

17. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [ďalej len „zákon o ústavnom súde“ (m. m. III. ÚS 149/04)].

18. Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. III. ÚS 227/2016, II. ÚS 187/2012, II. ÚS 356/2016, I. ÚS 665/2016, I. ÚS 288/2019, IV. ÚS 374/2020).

19. Ústavný súd pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Okrem už uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených. V prebiehajúcom trestnom konaní, resp. v konaní, ktoré bolo iba začaté, možno i prípadné protiústavné procesné vady napraviť v rámci celého konania obvyklým a zákonom predvídateľným spôsobom, a to predovšetkým samotnými všeobecnými súdmi. Ingerenciu ústavného súdu do rozhodovania orgánov činných v trestnom konaní v prebiehajúcom trestnom

konaní – či už v štádiu prípravného konania, alebo súdneho konania – je zásadne potrebné považovať, azda s výnimkou úplne mimoriadnej situácie, za neprípustnú (m. m. I. ÚS 288/2019).

20. Ústavný súd skúmal, či sú naplnené podmienky na uplatnenie právomoci ústavného súdu, t. j. právomoci preskúmať ústavnú opodstatnenosť námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutým uzneseniam špecializovaného súdu a najvyššieho súdu a postupu, ktorý predchádzal ich vydaniu.

21. Z ústavnej sťažnosti, ako aj z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že v trestnej veci sťažovateľa rozhodol vo veci samej špecializovaný súd rozsudkom z 23. novembra 2021. Sťažovateľ proti tomuto rozsudku podal odvolanie, o ktorom aktuálne rozhoduje najvyšší súd ako odvolací súd.

22. Ústavný súd sa stotožňuje s právnym záverom najvyššieho súdu vyjadreným v napadnutom uznesení, podľa ktorého sťažovateľ, čo sa týka opravy zápisníc z hlavného pojednávania, namieta procesný postup špecializovaného súdu, ktorý mohol namietat' aj v rámci podaného odvolania. Obdobný záver platí aj v rámci námietok týkajúcich sa právnej kvalifikácie, prípadne nesplnenia poučovacej povinnosti špecializovaného súdu, resp. nevyhovenia žiadosti na preklad zápisníc, resp. prepisov zvukových záznamov z hlavného pojednávania. Sťažovateľ okrem odvolania bude mať nepochybne k dispozícii aj dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

23. Na tomto základe ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

24. Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa zbytočných priet'ahov, ústavný súd konštatuje, že túto námietku sťažovateľ uplatnil v izolovanom rozsahu v rámci svojej trestnej veci (vybavenie jeho žiadosti na opravu zápisníc, resp. vybavenie jeho žiadosti na vyhotovenie kópie spisu). Je zjavné, že v čase podania ústavnej sťažnosti tieto žiadosti sťažovateľa boli vybavené, resp. konajúce súdy na uvedené žiadosti reagovali. K náprave sťažovateľom namietaného stavu došlo v rámci systému všeobecného (trestného) súdnictva. V tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

25. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie. Ústavný súd nepovažoval za potrebné osobitne sa vysporiadať s nejednoznačnosťou petitu ústavnej sťažnosti v rozsahu označených práv podľa ústavy a dohovoru, t. j. napr. či sťažovateľ namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 až čl. 50 ústavy alebo čl. 46 a čl. 50 ústavy. Uvedené nedostatky petitu ústavnej sťažnosti boli spôsobilé priviesť ústavný súd aj k záveru o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom [§ 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu